

§ 600.

TERTIO : SI QUIS PRO SUO LIBITU EXTASIN PATIATUR.

Tertio. Si *Extaticus rapiatur*, aut alienetur, *quoties vult*, signum Extasis diabolicae erit : nemini enim datur Extasis per modum habitus, sed divina gratia, prout et quando vult, animam ad se trahit, § 364, schol. 8, ex quo capite, Extasis illius Restituti, de quo, § 387, a Consalvo Duranto, in *tr. de Vision.*, c. 3, ad diabolicas refertur, ubi fusè impugnat sententiam Cardani, docentis posse hominem vi suâ naturali, quoties vult, in Extasi rapti. Item de quâdam puellâ Casaraugustanâ narrat Delrio, l. 2, q. 25, ad libitum eam in Extasin raptam fuisse : quod ex pacto cum dæmone inito, dum oves pasceret, processisse Casaraugustanus Episcopus detexit. Et Zacchias, *Quæst. medico-legal.*, q. 6, l. 3, testatur se feminam vidisse hypocritam, extensis brachiis, immobilibus palpebris, fixis oculis, per horæ spatium corpus attollentem, et mirificè extendentem, vultum et varios colores in ictu oculi mutantem, quasi morlua langueret, et mox rubrè suffusam, quasi animo deficientem, et ad se de simulatâ hac Extasi redeuntem. Quibus similia de quâdam Magdalenâ a Cruce, Cordubensi famosâ Sagâ, refert Scacchus, *de Not. sanct.*, sect. 8, c. 3.

§ 601.

QUARTO : SI AB EXTASI PRO LIBITU CESSARE POSSIT.

Quarto. Si Extaticus ab Extasi suâ pro arbitrio suo cessat, vel ad certam vocem, nisi fortè sit vox Superioris ex obedientiâ vocantis, ad sensus redeat, signum Extasis diabolicae erit. Ita Raphael della Torre, in 2, 2, q. 94, a. 6, disp. 16 ; cum enim cessatio ab Extasi a causâ superiori proficisci debeat, vel a Deo, vel a dæmone, et a Deo proficisci non possit, cum ad nihil aliud quàm vanam vulgi admirationem proficiat, infert eam dæmoni adscribendam esse.

QUID DICENDUM, SI AD VOCEM SUPERIORIS CESSET.

SCHOLIUM. Quod attinet ad extaticos, qui, Prælati iubente, ab Extasi revertuntur, citatus della Torre subdit cautè procedendum esse, nisi ex reliquis circumstantiis Extasis divina colligatur ; cum subinde Prælati hanc vocem ostentationis gratiâ, sine ullâ necessitate, proferant. Ubi notandum venit exemplum a P. Ribadeneira, in *Vitâ S. Ignatii Loj.*, l. 3, c. 10, relatum, ubi narrat P. Reginaldum Dominicuum Romæ S. Ignatium convenisse, eique coram se exposuisse : Bononiæ, in quodam Monialium cenobio, suæ cure commissam esse feminam orationis virtute præstantem, quæ sæpe alienabatur a sensibus, ut nec admotum ignem sentiret : in manibus stigmata habere, perossum latus, caput veluti spinis transfixum, ex quo sanguis manabat ; et a S. Ignatio quesivisse ejus desuper iudicium, ipsumque respondisse, ex signis expositis de illo tantum rationem habendam esse, quòd Virgo illa, uti narratum fuerat, promptissimam exhiberet Superiorum mandatâ obedientiam : cùmque Reginaldus deinde discessisset, et incertum discursum S. Ignatius prosecutus esset, addit Ribadeneira, eum conclusisse suum sermonem dicendo, quòd hæc signa possent esse a Deo, vel etiam a dæmone, qui « simulatis rerum et adumbratis imaginibus, mortalium mentes vanitatum spectatrices soepe deludit. » Subjungitque historicus, uti audivit, dictam virginem pessimum exitum habuisse, et fumum ex fulgore dedisse.

§ 602.

QUINTO : SI EXTATICUS LOQUATUR MENTE TURBATA.

Quinto. Si is qui Extasin patitur in Extasi loquatur mente turbatâ, quasi ab alio actus, qui per eum loquitur, pro Extasi diabolica haberi potest. Ita Cajetanus, 2, 2, q. 173, a. 3, ad 4, cum S. Thomâ, ubi subdit : « Et hinc patet, quòd personæ in Extasi posite, loquentes in personâ Christi, vel alterius Sancti, quasi actæ ab illo, et non ex proprio sensu pronuntiantes, aut seducuntur, aut seducunt. Et tamen mundus stultus miratur, stupet, adorat hujusmodi verba, hujusmodi actus, hujusmodi personas. »

QUID SI IN PERSONA CHRISTI ETC., LOQUATUR.

SCHOLIUM. Hoc signum suam patitur exceptionem, in nonnullis circumstantiis, saltem quoad illud, quod modò ex Cajetano subditum fuit. Talis fuit casus singularis S. Catharinae Senensis, in ejus Actis, l. 3, April., *Bolland.*, p. 875, quando suo Confessario apparuit, suâ facie in faciem Salvatoris transfigurata, et illo attento rogante: Quis est, qui me respicit? Illa reposuit: Ille, qui est. Tales quoque fuerunt singulares doctrinae, quas S. Magdalena de Pazzi, cit. tom. 6, p. 262, in suis raptibus dictavit, nunc loquens in personâ propriâ, nunc in personâ Patris aeterni, nunc Verbi, nunc Spiritûs S.

§ 605.

SEXTO : SI QUIS NON RECORDETUR PAETERITORUM IN EXTASI.

Sextò. Si Extaticus non recordetur eorum quae durante Extasi dixit, vel ea quae dixit repetere nesciat, subinde concurrentibus aliis signis, Extasis diabolica, vel saltem naturalis erit, ut dictum fuit, § 592.

§ 604.

SEPTIMO : SI SAepe IN LOCIS PUBLICIS RAPIATUR.

Septimò. Si in locis publicis, ubi major est hominum concursus, quis frequenter in Extasin rapiatur, signum diabolicae Extasis saepe adest, uti observat Benedictus XIV, *de Beatif.*, l. 3, c. 49, n. 6; daemónis enim proprium est, in nonnullis externis, quae in oculis hominum occurrunt, gloriam quaerere.

§ 605.

OCTAVO : SI EXTATICUS CLAMORES BRUTALES EDAT.

Octavò. Extatici, qui in Extasi positi *ejulatus non humanos*, sed brutales, emittunt, qui horrorem inducunt, cavendi sunt, juxta Card. Lauream, in *3 Sent.*, t. 4, disp. 20, a. 33, qui has extases daemóniacas esse censet, et ait, se hoc asserere experientiâ edoctum.

NON VERO, SI MODESTOS.

SCHOLIUM. Gravina, in *Lap. Lyd.*, l. 2, c. 28, dicit, inter extaticos nonnullos dici *Jubilarios*, nonnullos *Eruptores*: Jubilarios, qui in Extasi et Raptu saliant; Eruptores, qui in verba erumpunt. Citatus Card. Laureza, l. c., narrat S. Josephum a Cupertino consuevisse quemdam clamorem emittere, cum in Extasin aut Raptum elevabatur, et tum Gravina, tum Laureza clamorem in Extasi divinâ tanquam ineffabilis gaudii et alacritatis signa admittunt, si clamores et ejulatus horrorem non incutiant.

§ 606.

EXTASIS DIVINA QUID.

Tertia species Extasis et Raptus est *Extasis divina*, quae a P. Alvarez, t. 3 *de Vit. spir.*, l. 5, p. 3, c. 8, definitur: « Elevatio mentis in Deum, cum abstractione a sensibus exterioribus, ex magnitudine ipsius elevationis procedens. » Eodem modo Extasin divinam describit Card. Bona, *de Discr. spir.*, c. 14, et Mystici communiter, et sumitur ex S. Augustino, l. 2, *ad Simplic.*, q. 1, docente: « Extasis est mentis alienatio a sensibus corporis, ut spiritus hominis divino spiritu assumptus, capiendis atque intuendis imaginibus vacet. »

QUOMODO FIAT.

SCHOL. I. Ad intensè aliquid cognoscendum, et vehementer amandum, valde conducit abstractio a sensibus externis, utpote a quibus interna vehemens cognitio et amor magis dissipatur quam juvatur. Aliunde verò ipsa cognitionis et amoris vehementia sensus externos a suis operationibus impedit: cum enim anima sit virtutis limitate, quò magis uni operationi intendit, eò magis ab altera abstinat, maxime, si ab eà in præcipuè suà operatione non dependeat, sicuti ab actuali aliquà sensatione externà operationes animæ spirituales non dependent, cum etiam ad internas sensationes non requiratur actualis externa sensitio, sed sufficiat eam adfuisse. Quando igitur intellecto et amor supernaturalis, a Deo excitatus, et præcipuè in contemplatione, vehementissimus est, perfectissimam a sensibus alienationem cum, perfectè Extasi facere poterit. Pròinde ad Extasin perfectè talem, seu divinam, ambe partes contemplationis requiruntur: et quidem ex parte intellectus, ut illuminatus extraordinariè rapiat in admirationem, et pariter excitet in amorem: ex parte verò voluntatis, ut extraordinariè accensa, effectivè in ardentissimum amorem rapiat, qui deinde ad magis cognoscendum excitet: non enim potest amor magis inflammari, sine aliquà intensione cognitionis, nec excedere cognitio, sine aliquo excessu amoris. Prout tamen Extasis in uno vel altero magis excedit, modò intellectualis potius quam affectiva, vel e converso dici potest.

QUONDAM EXTASIS CONTINGAT? AN SIT MIRACULOSA, ET SEMPER OMNES SENSUS SUSPENDAT.

SCHOL. II. Neque in omni contemplatione, neque in aliquo certo ejus gradu, saltem nobis cognito, Extasis contingit: siquidem illi, qui, maxime contemplativi, rarè vel nunquam Extasin patiuntur, cum eontra alii minus contemplativi, vel purè meditativi, inò et incipientes et peccatores, inopinatè etiam extra orationem in Extasin rapiantur: est enim Extasis gratia gratis data, quam Deus cui et quando vult largitur, uti docet Lauræa, *Opusc. 5, de Orat.*, c. 6. Quando autem Deus vult, per Extasin, sensuum externorum suspensionem inducere, sufficit ut talem contemplationem largiatur, que connaturaliter spiritus vitales et animales ad motum sensuum externorum necessarios, ad cerebrum vel cor retrahat, quo fiet, ut licèt contemplatio sit in se supernaturalis, vel etiam miraculosa, suspensio tamen sensuum solùm sit supernaturalis quoad

modum, in substantià verò naturalis, ex illà contemplatione veluti causà connaturaliter necessariò illata: sicuti cæcum recuperare potentiam visivam est miraculum, eà autem recuperatà videre, tantùm quoad modum miraculosum est. Porro suspensio sensuum externorum in Extasi divinà aliquando est omnium, aliquando non omnium, vel non omnimodè: nec semper ex minori Extasis perfectione oritur, quòd in eà usus visus, auditus, loquelæ, etc., licèt cum aliquà difficultate, adinstar semidormientis remaneat: potest enim Extasis esse perfecta, et nihilominus dare locum locutioni, gemitibus, lacrymis, exclamationibus, que ex abundantia spiritualium luminum et affectuum erumpunt; et internam cum Deo unionem magis fovent quàm impediunt.

AN SENSUS INTERNI SUSPENDANTUR, ET EXTASIS IN SOMNO DARI POSSIT.

SCHOL. III. Quando Extasis divina oritur vi contemplationis imaginariæ, sensus interni nec suspenduntur, nec suspendi possunt; quia hæc contemplatio dependet a phantasmatibus: si verò oritur vi contemplationis merè intellectualis, que a phantasmatibus non dependet, et fit per species infusas, et etiam quoad modum purè spirituales, sensus interni suspenduntur per gratiam extraordinariam supra supernaturalitatem contemplationis, licèt subinde phantasia aliquid adhuc operari permittatur. In somno etiam Extasis divina contingere potest, uti patet in somno extatico Adami, quando ex ejus latere Eva formata fuit; differt autem somnus extaticus a naturali, quòd somnus naturalis suavi, facillè solubili, et ad evigilandum apto modo sensus suspendat; cum eontra somnus extaticus fortiori resistentià sensus liget, non ad requiem, uti somnus naturalis, sed divinas intelligentias capiendas.

COROLLARIA.

SCHOL. IV. Ex dictis colligi potest: 1. Quando sensus externi suo usu destituuntur, et simul etiam sensus interni et potentia, non est Extasis sed parum deliquim. 2. Neque Extasis perfecta censenda est, quando quis solùm actu usu sensuum destituitur, non verò aptitudine, uti in somno. 3. Nec sufficit quòd suspensio usibus sensuum aliqua interna operatio cogitationis et affectionis accedat: si enim hæc tantùm sit in appetitu sensitivo, non censetur Extasis propria et spiritualis, que actus spirituales cogitationis et affectionis requirit. 4. Nec censetur Extasis sacra et divina,

si actus, quantumvis spirituales, non sint supernaturales, et extraordinariè, ad faciendam hanc suspensionem, a Deo immissi, ut anima sibi magis uniatur.

§ 607.

DATUR EXTASIS DIVINA.

Extases et Raptus propriè tales non rarò animabus sibi prædictis supernaturaliter *Deus immittit*, ut suspensio sensuum exteriorum usu, Deo intus loquenti aures mentis et cordis accommodent. Prob. 1° ex S. Scripturâ, plures ejusmodi Extases et Raptus Sanctorum enarrant. Sic, *Gen. II, 21: Immisit Dominus Deus soporem, LXX, Extasin, in Adam.* Et, *xv, 12: Sopor, LXX, Extasis, irruit super Abraham. Psal. cxv, 2: Ego dixi in excessu meo, LXX, in Extasi.* *Dan. x, 8, Propheta Extasin suam describit: Non remansit in me fortitudo sed et species mea immutata est in me, nec habui quidquam virium. Act. x, 10, de S. Petro dicitur: Cecidit super eum mentis excessus.* Et, *II Cor. XII, 2 et 3, S. Paulus de seipso testatur: Scio hominem in Christo ante annos quatuordecim, sive in corpore nescio, sive extra corpus nescio, Deus scit: raptum hujusmodi usque ad tertium celum. Et scio hujusmodi hominem, sive in corpore, sive extra corpus nescio, Deus scit, quoniam raptus est in Paradisum: et audivit arcana verba, quæ non licet homini loqui.* Et, *Apoc. I, 17, S. Joannes de se dicit: Et cum vidissem eum, cecidi ad pedes ejus tanquam mortuus.* Quæ omnia de Extasi divinâ interpretes intelligunt. 2° Probatur ex PP. S. Augustinus, *1, 2, ad Simpl. q. 1*, Extasin divinam definit, ut dictum est, § 606, et eam assertit, *in Psal. 115. Item, Serm. de Verb. Dom. c. 6, etc. S. Isidorus, 1. 7 Etym., c. 8, inter varia Prophetiarum genera: «Primum genus, inquit, Extasis, quod est mentis excessus.» S. Bernardus, *Serm. 52, in Cant.*, ait: «Istius modi vitalis vigilque sopor sensum interiorum illuminat, et morte propulsatâ vitam tribuit sempiternam; reverâ enim*

dormitio est, quæ tamen sensum non sopiat, sed abducat.» S. Thomas, *2, 2, q. 175, a. 1*, ultra modos Extasis naturalis et diabolicæ docet Extasin et Raptum fieri: «Tertio modo ex virtute divinâ: et sic loquimur nunc de Raptu, prout scilicet aliquis Spiritu divino elevatur ad aliqua supernaturalia, cum abstractione a sensibus.» Videri etiam possunt S. Bonaventura, *de 7 gr. contempt.*; Gerson, *in Myst. Theol.*, p. 7; Harpius, *Th. myst.*, l. 3, p. 3, c. 39; S. Joannes a Cruce, *Concion.*, 13; S. Theresia, *Vit.*, c. 18, et S. Salesius, *l. 7 de Amore Dei, c. 4. 3° Ratio est*, quia si ex solâ contemplatione naturali, vi vehementis applicationis ad cogitationem internam, suspensio sensuum exteriorum sequi possit, § 587; si etiam dæmon Extases inducere, et sensus externos ab usu suo impedire possit, § 597, quantò magis fiet, ut in contemplatione supernaturali, per vehementem cogitationem et amorem totus animus in solum Deum usque ad perfectam Extasin, cum suspensione sensuum exteriorum rapiatur.

AN ANIMA IN EXTASI DIVINA CORPUS DESERAT.

Schol. I. In Extasi divinâ anima a corpore non separatur: licet enim certum sit, in eâ, virtute divinâ animam a corpore separari, et ad illud redire posse, quod, an in Extasi et Raptu S. Pauli contigerit, ipse se nescire professus est, necesse tamen non est ut fiat, cum Deus, ratione immensitatis sue, omni animæ sit præsens, et illi in Extasi quæ vult revelare possit, absque eo quòd eam a corpore separet, et cum de tot Prophetis et aliis Sanctis Extasin passis nunquam legamus earum animas a corpore separatas fuisse, ut ostendunt Card. Bona, *de Discr. spir.*, c. 14, Gravina, *in Lap. Lyd.*, l. 2, etc.

AN EXTATICUS MEREATUR.

Schol. II. Card. Laurea, *in 3 Sent.*, t. 4, d. 20, a. 23, docet extaticum mereri in actibus Extasin precedentibus, quando liberi sunt, et ex objecto, fine et circumstantiis boni, sicuti sunt cæteri actus fidei et Religionis; non mereri autem in actibus qui in extasi contingunt, cum non sint liberi. Econtra Suarez, *l. 3 de Rel.*,

t. 2, c. 20, stat pro libertate actuum, et eorum merito, quem sequitur Antonius ab Annuntiatione, in *Discept. myst.*, tr. 4, q. 2, a. 9. Et adheret Gravina, l. 2, c. 48, ejus rationem dat P. Suarez, l. c.: « Nam divina gratia non destruit naturam, sed perficit. Unde licet in altissima contemplatione Deus moveat et excitet affectum ad sui amorem per inspirationes divinas, quas gratias excitantes appellamus, quæ sunt actus necessarij, quatenus per illos Spiritus S. cor tangit: tamen nunquam excludit liberum consensum in amore perfecto et obedientiali. » Cujus ulteriores rationem affert: « Quia libertas in hoc amore exercito per talem contemplationem pertinet ad perfectionem visæ, et est necessaria, ut sit actus meritorius: non est autem visibile Deum privare hominem justum, cum cum elevat ad eximiam contemplationem, hæc perfectione et hoc fructu qui in hac vitâ maximè expendus est. »

§ 608.

EXTASIN DIVINAM SUBINDE COMITATUR RAPTUS
CORPORIS IN AERA.

Extasin divīnam variæ aliæ gratiæ et favores divini subinde comitantur. Et primò quidem *Raptus* seu *elevatio corporis in aërem*, uti constat ex Actis et Causis Sanctorum: de quo Lauræa, l. c., ubi tanquam testis oculatus confirmat ejusmodi Raptus S. Josephi a Cupertino: et idem de se testatur S. Theresia, in *Vit.*, c. 20, et patet etiam ex Raptu S. Pauli usque ad tertium cœlum, II *Cor.* XII. Etsi enim dubitet, fueritne in corpore, vel extra corpus, supponit tamen utroque modo fieri potuisse; imò Cornelius a Lapide eum reipsâ corpore et animâ raptum fuisse existimat.

QUOMODO FIAT, EXPLICATUR.

SCHOLIUM. Frequenter quidem, attentâ etiam S. Scripturâ, Raptus ejusmodi in altum aut in cœlum non sunt locales, sed imaginarij, ut in visione quâ Ezechiel viii, 3, ductus est a Babylone in Jerusalem in cincinno capitis, sed tantum in *visione Dei*, uti ipse ait; et *Apoc.* iv, licet S. Joanni dictum sit, v. 4: *Ascende hæc*, id est in cœlum apertum, tamen, v. 2, subditur: *Et statim*

fui in spiritu, id est: non localiter; uti notat Cornelius a Lapide. Sæpiùs tamen ejusmodi Raptus localiter miraculose fiunt, et quidem, vel a Deo per seipsum, aut per Angelum corpus elevante, quomodo fecit cum Henoch, *Gen.* v, 24; cum Eliâ, II *Reg.* 11; cum Habacuc, *Dan.* xiv, 35, et cum Philippo, *Act.* viii, 39. Vel fit per quandam participationem dotis agilitatis, quâ post resurrectionem corpora Beatorum fruuntur, et vi cujus immediate postquam resurrexerint raptentur ad judicium, juxta illud, I *Thess.* iv, 17: *Rapiemur cum illis in nubibus obviam Christo in aëre*. Sive hoc sit, Deo utente corpore ipso bene preparato, eoque per virtutem elevatam extrinsecus concurrente, sicuti miracula explicantur; sive sit, Deo imprimente corpori supernaturalem aliquam qualitatem, quâ illud etiam contra exigentiam gravitatis ad obediendum animæ disponatur: uti vult S. Augustinus, l. 13, *de Civ.*, c. 18, et expendit Suarez, t. 2, in 3 p., d. 48, sect. 4; facilius tamen hic Raptus in altum explicatur per virtutem corporis miraculose extrinsecus elevatam, eo modo quo S. Thomas, in c. xiv *Matth.*, illud de Christo D. *ambulante supra mare*, rejectâ opinione quòd tunc Dominus donum agilitatis acceperit, ait: « Sed hoc non credo: credo enim quòd miraculose fecit. » Et, q. 10, *de Verit.*, a. 11, expressè docet: « Potest Dens aliqua corpora perducere ad effectus, quorum dispositio in prædictis corporibus non invenitur, sicut Petrum fecit super aquas ambulare, sine hoc, quòd ei donum agilitatis tribueret. Sed, uti in initio cap., ait: « sic quòd principium operationis vel motus sit a principio, sicut est in motibus violentis, et sicut est in operibus miraculosis, quas non fiunt nisi virtute divinâ. » Ideoque quidquid in Raptibus corporis contingit, expeditius explicatur per solum Dei miraculosum concursum, motum illum violentum sursum inducendo, et gravitatem suo effectu privando, ad exigentiam moralem animæ, quam actu vehementissimo amoris ad se trahit.

§ 609.

EXTATICI SUBINDE SPLENDORE FULGENT.

Secundò. In Extasi divinâ subinde corpus extatici radiis, splendore, aut lumine ornatur et illustratur. Longum nimis esset lumina et splendores recensere, qui in Sanctorum, dum viverent, facie apparuerunt. Moysis facies de monte Sinai cum duabus Testamenti tabulis descendentis, *Exod.* xxxiv,

cornuta apparuit, id est, splendida, ut explicat S. Thomas, in II *Cor.* iii; quem splendorem usque ad ejus mortem perseverasse putat S. Ambrosius, in *Psal.* cxviii. De aliis Sanctis exempla cumulat Bozius, l. 15, de *Sign. Eccl.*, c. 5; Cornelius a Lapide, in *Exod.* xxxiv; eaque passim occurrunt in *Actis SS. Bolland.* et in pluribus causis Canonizationis, de quibus Benedictus XIV, l. 4, p. 1, c. 26.

QUOMODO FIAT.

Schol. I. Theophilus Raynaudus, t. 9, punct. 3, cum de fulgore disserit, qui in S. Francisci Paulini viventis facie apparuit, et ostendit lucem Christi D. transfigurati ob animæ ejus beatitudinem fuisse veram et dotem claritatis corporis gloriosi, que contra connaturale debitum grandi miraculo suspendebatur, ne in sanctum Dei redundaret, concludit fulgorem in Sanctis viventibus subinde splendentem, nec ex intrinsecâ radice prodire, nec positivum quid aut reale esse, sed meram apparentiam. Pignatellus verò, t. 5, consult. 43, docet hujusmodi splendores, diu et a multis visos, esse qualitatem physicam a Deo, vel ab Angelis, applicatione activorum idoneorum passivis, impressam, ad Sanctorum dignitatem manifestandam: eos autem, qui brevi tempore et a paucis conspiciuntur, esse meram lucis apparentiam a Deo aut Angelis, per aliquam mutationem, videntibus proportionatam, excitatum. Gaspar a Rejes, q. 36, vult eos posse et aliquando fuisse demonis commentum, uti in Marco, duce romano, teste Livio, l. 25, et in nonnullis aliis ante Julii Cæsaris mortem apparentibus.

QUANDONAM SPLENDOR MIRACULOSUS SIT.

Schol. II. Ut autem sciatur quandonam illa lux et splendor in Sanctorum viventium corpore apparens naturæ vel miraculo ascribi debeat, laudatus Benedictus XIV, l. c., sequentia observanda prescribit. 1. De facti veritate per idoneos testes de visu vero constare debet; nonnulli enim sunt, qui se splendores videre, et ab iis objecta illustrari dicunt, sed hallucinantur, idque Galeus, l. de *Arte curs.*, explicat per sanguinis abundantiam, et evaporationem e ventre ad caput. Donatus, de *Medic. Hist.*, l. 2, qq. 9, id a spiritibus animalibus visioni inservientibus, vel etiam a visionis instrumentis malè affectis repetit. Accedit quasdam flammæ

circa hominum capita naturaliter apparere; subinde etiam circa totum hominem ignis emicat, et interdum flammæ et splendores vestibus aut baculo adherent. Quò spectant ea que de Ascanio cœcinit Virgilius, et de Servio Tullio, cujus dormientis caput ardere videbatur, referi Livius, l. c. *Decad.*; necnon que de Alexandro Magno cum Judeis pugnante, flammam a se emittente, narratur. Alia verò de flammis e corpore humano erumpentibus apud Nierembergium et Cohausen, in *Tr. Nov. lan. Phosphoris accensum* etc. legi possunt. Vocantur hi ignes lambentes, et ob suam raritatem sunt innoxii, ac juxta Senerum, *Phys.*, l. 4, c. 2, et subtili et pingui exhalatione per aerem dispersa, et animalium pilis aut vestibus adhærente; vel ex sudoribus animalium calidioris temperamenti aut vehementi motu calefactorum oriuntur. Quare, si qui testes se lucem et splendorem vidisse testentur, de eorum sanitate erit inquirendum, an scilicet aliquo ex illis morbis laboraverint, quibus affecti splendores se videre falsò dicunt. Tunc de eorum phantasiâ indagandum erit, cum juxta S. Thomam, 1 p., q. 112, a. 3, sensus, et ab exteriori sensibili, et ab interiori, perturbatis scilicet speciebus et humoribus, perturbentur, ita ut quis putet se videre quod non videt. Quam ob rem Aurelius Baccius, cum caput S. Philippi Neri Missam celebrantis vidisset aureo splendore circumfusum, plura tentavit experimenta, ut certior fieret an a propriis oculis deciperetur, uti in ejus vitâ, l. 3, c. 1, legitur. Probationi pondus accedit, si plures testes rem viderint, uti notavit Philippus Maria a S. Paulo, de *Sacr. appar. in carn.* S. Joan. a Cruce, c. 5, et eruitur ex vitâ S. Salesii: unus tamen testis sanctitate insignis et prudentiâ clarus potest sufficere. 2. De lucis naturâ inquirendum est, qua pro miraculo haberi poterit, si cæteris splendidior ac diuturna fuerit: si pluries ac præcipuè interdum, aut in concione, aut in aliâ sanctâ actione visa fuerit: si luce coruscans, sanctis moribus excelluerit, si videntium conversio, aut aliud spirituale bonum subsecutum sit, si ea coruscans aliis signis et miraculis clauerit que omnia probant memoratos splendores miraculosè a Deo provenisse, ad servi sui sanctitatem patefaciendam, uti desumitur ex S. Gregorio Turonensi, de *Glor. Conf.*, c. 21.

§ 610.

EXTATICI SUBINDE DIU AB OMNI CIBO ET POTU
ABSTINENT.

Tertiò. Nonnunquam extatici ad longum tempus abstinem-

tiam et jejunium ab omni cibo et potu *prothahere consueverunt*. B. Nicolaus de Flue Eremita viginli duobus annis sine cibo et potu corporeo vixisse traditur, quod etiam Michael Angelus Lapius, fidei olim Subpromotor, fusius descripsit in sua ad Michaelen Abbatem Justinianum epistolâ. Alia exempla passim in ecclesiasticis historiis occurrunt. Apud Bollandianos, in *Actis SS.*, Raynaldum, in *Annal.*, aliosque, aliqui Sancti integras quadragimas, aliquando septem aut etiam duodecim annos nullo præter SS. Eucharistiam sumpto cibo transegerunt. Nemo hæc jejunia a miraculo remove potest, ex eo quod sacramentales species juxta S. Thomam, 3 p. q. 77, a. 6, nutriant, nam adeo exigua sunt, ut vitæ tam diu conservandæ omnino non sufficiant. Nec obstat quòd juxta Græcos Eucharistia sumpto jejunium frangat. Hunc enim errorem Humbertus Cardinalis, in *Opusc. contr. Nicetam*, t. 18 *Bibl. PP.*, doctissimè refutat.

QUOMODO FIAT.

SCHOLIUM. Jejunium Christi D., Moysis et Eliæ quadraginta dierum miraculo non caruisse, omnes Theologi affirmant. Quantum verò ad reliqua jejunia vera et diuturna attinet, Hippocrates, libr. *de Carnibus*, affirmat eis « qui septem diebus absque ullo cibo permanserint, dehinc non posse cibis subveniri; quia jam venter eos non admittit. » Alii verò pro temperamenti, ætatis, regionis, temporis, et consuetudinis ratione perfectum jejunium ad plures dies, menses et annos protrahi posse asserrunt. Exempla apud Albertum Magnum, Poggium Florentinum, aliosque legi possunt. At Joannes Vieras de *Lamiis*, et cum ipso Richardus Holdwort, hujusmodi naturalia jejunia rejicit, addens jejunium ad septem dies absque virium amissione productum, si dæmonis fraus desit, miraculo esse adscribendum: quos tamen acriter reprehendit Rejes, in *Elys. camp.*, c. 58, cum fieri possit ut per aquæ potum, aut per terræ aut herbarum comestionem illa contingant. Sed his omissis, Fortunatus Licetus, *de his quæ diu vivunt sine alimentis*, contendit, animalia longo tempore sine alimento vivere posse per caloris et humiditatis aequalitatem; Zachias verò fieri vult per humorem crudum et pituitosum in corpore congregatum: quòd, ut contingat, nonnullas circumstantias requirit; nempe, ut calor

nativus non acer, nec validus, sed debilis sit respectu copię et qualitatis humorum: ut cutis pori sint constricti, ulque pituita et crudi humores quoddam æreum et unctuosum in se habeant. Et ipse Rejes prodigiosam naturalem mediam ad Extaticam quendam statum caloris naturalis in corde refert. Verùm sicut Liceti sententiam improbat Zachias, sic hujus sententiam rejicit Card. Laurea, in 3, t. 4, d. 20. Et Rejes de propriâ dubitat. Ex dictis tamen colligitur, longa jejunia alia esse supra, alia intra naturam: quod Zachias resolvit ex concursu vel defectu circumstantiarum recensitarum. Rejes plures inædionias miraculo adscribit, sed signa non affert. Scribentes de Canizatione nonnullas circumstantias attendendas dicunt: si enim servus Dei longum sine cibo et potu jejunium a Deo, ad probandum aliquem fidei articulum, petierit, illudque integris viribus peregerit: si heroicis virtutibus fulserit: si illud sumptâ solâ SS. Eucharistiâ sustinuerit, jejunium miraculis accensendum erit; imò Laurea, 1. 4 *Consult.*, 4, 3, distinguit inter profanos et Sanctos, ac profanorum jejunium nature, Sanctorum verò miraculo tribuendum esse censet, dummodo de eorum virtutibus heroicis constiterit. Benedictus XIV, l. 4, p. 1, c. 27, nonnulla adhuc ad miraculosum jejunium requirit. 1. Temporis diuturnitas; quâ totâ quis ab omni cibo et potu abstinerit, consideranda est. 2. Observandum an jejunium a morbo coeptum fuerit: tale enim ad quatuor annos aliquando protractum fuit, cujus rei insigne exemplum videri poterit in tom. 4, *Supplem.*, ad. hist. P. le Brun *de Superstit.* 3. Si a morbo non provenerit, indagandum est, an Dei servus jejunans bene se habuerit, uti de Christo D. notavit Scheuchzerus. 4. Suscepti jejunii causa investiganda erit: Christus enim, aliique, tum in Veteri, tum in Novo Testamento, res magnas aggressuri, a jejunio inceperunt. 5. Videndum an jejunans a cæteris piis operibus tempore jejunii abstinerit, quæ exercere tenebatur: cum juxta Mysticos laudandum non sit jejunium quod alia pro area impediât; quod etiam S. Hieronymus, *Ep. ad Demetriad.*, monuit. 6. Jejunantis virtutes et mores considerandi sunt, sine quibus jejunium nihil prodest, uti bene docuit S. Paulinus, *Ep. ad Celantium* inter *Ep. S. Hieron.* His omnibus concurrentibus, jejunium miraculosum habendum erit.

§ 611.

EXTATICIS NONNULLIS SS. STIGMATA IMPRESSA SUNT.

Quartò. Nonnullis etiam Sanctis, in Extasi, *sacra quinque*

Stigmata D. N. Jesu Christi impressa in corpore suo fuerunt. Notissimum prodigium Stigmatum S. Francisci Seraphici a S. Bonaventurâ refertur, qui etiam narrat, Gregorium IX, P., ipsi viventî familiariter conjunctum, dubitantes de vulnere laterali, quod oculis non viderat, fuisse celestis visione de vulneris veritate edoctum. Tiburtius Navarrus ex *Annalibus Wadingi* vitam S. Francisci fideliter desumpsit, recitalisque S. Bonaventuræ et aliorum testimonios amplissimè confirmavit, uti videri potest l. 4, c. 3 et 17. Item in *Nova Collectione Priv. Apost.* a Roderico editâ reperiuntur summorum Pontificum Constitutiones, scilicet Gregorii IX, Alexandri IV et Nicolai III, de veritate Stigmatum S. Francisci, et eorum miraculosâ impressione; et in *Const.* 8 et 9 Gregorii contrarium asserentes reprehenduntur, utpote quorum rationem ipse in Canonizatione S. Francisci habuit: et Alexander, in *Bullâ ad omn. Præl.*, testatur se S. Francisci familiarem ante Papatum fuisse, tutamque horum Stigmatum notitiam habuisse, impostâ penâ in eos qui contrarium docerent, aut Stigmata a picturis S. Francisci abradere. Bullam Gregorii IX Nicolaus III confirmavit; et Benedictus XI festum impressionis SS. Stigmatum S. Francisci instituit, cuius officium Paulus V ad universam Ecclesiam extendit. Item de S. Catharinâ Senensi, ex testimonio B. Raymundi ejus Confessarii, et aliorum apud Theophilum Raynaudum, t. 13, de *Stigmatismo sacro et prof.*, et ex officio quod in universâ Ecclesiâ recitatur, constat Beata hanc Pisis commorantem, et in Extasin raplam, vidisse Jesum Christum crucifixum, e SS. suis vulneribus quinque radios coloris sanguinei emittentem, qui ad suas manus, pedes et cor dirigebantur, eumque humillimè exorâsse ne in suo corpore cicatrices apparerent, adeoque radios colorem puræ lucis assumpsisse, et ad manus, pedes et latus ejus maximo cum dolore pervenisse. Severam quidem censuram hæc SS. Stigmata inter Franciscanos et Dominicanos subierunt; imò Sixtus IV, in duabus editis Constitutionibus, excommunicationis penam in eos sancivit, qui S. Catharinam SS. Stigmatibus insignitam fuisse assererent, aut ejus imagines cum

illis depingerent. Verùm hoc eousque solum prohibitum fuit, donec Sedes Apostolica hoc approbaret: quam approbationem etiam a S. Pio V, Clemente VIII et Urbano VIII, meruerunt: imò Benedictus XIII officium horum Stigmatum cum lectionibus secundî Nocturni propriis Ordini Prædicatorum concessit: quod deinde ad Diocesin Senensem et Pisanam extensum fuit. Quæ omnia fusius legi possunt apud Benedictum XIV, l. 4, p. 2, c. 8, qui etiam notat quòd S. Catharina de Riccis, et B. Lucia Narniensis sacris Stigmatibus decoratæ fuerint, uti in eorum officio proprio Ordini Prædicatorum et aliis locis concessio habetur.

QUOMODO FIAT.

SCHOL. I. Franciscus Petrarcha, l. 2, de *Vit. solit.*, c. 11, loquens de Stigmatibus S. Francisci, ea stupendum insignie Sacrorum Stigmatum appellat. Sed. l. 8, *Ep. senil. in 3, ad medicum Florent. Thomam de Garbo*, eorum impressionem imaginationi, sive, uti ait, opinioni ascribit, et ait: « Profectò Francisci stigmata hinc principium habuere, Christi mortem, tam jurgi et validâ meditatione complexi, ut cum eam in se jamdudum animo transtulisset, et cruci affluxit ipse sibi suo cum Domino videretur, tandem ab animo in corpus veram rei effigiem pia transferret opinio. » Adhæsit illi Pomponatus, l. de *Incantat.*, c. 6, ubi inquit, Stigmata S. Francisci posse ad vim naturalem imaginationis revocari, et ita esse affirmandum, nisi Ecclesia aliud statuat. At hoc tanquam error fusè convincitur a Liceto, de *Quart. quest. per ep.*, c. 29, et a Theophilo Raynaudo, l. c. Et F. Bartholomeus de Pisis Ord. Min., an 1385, in l. de *Conform. B. Franc. ad vitam D. N. J. C.*, in prol. 2, ita habet: « Quòd hujusmodi prodigium, scilicet impressio SS. Stigmatum, divinâ solum potentâ sit peractum, non naturâ, nec arte, seu quâvis aliâ fortè imaginatione, patet, si forma Stigmatum in manibus et pedibus Sancti facta cogitetur: nam in manibus et pedibus ejus sunt facti clavi, sive de nervis, sive de carne; qui quidem clavi despererant quoad capita solidi, grossi, et obtusi, erant longi, et extra manus et pedes protendebantur, et recurvabantur, intra quorum recurvationem actuale ipsorum digitus manûs immitti valebat, sicut dixit D. F. Bonaventura Episc. Alban. S. R. E. Cardinalis in *tertiâ* parte Legendæ majoris, se habuisse ab illis, qui hoc viderent et palpaverunt, et

sic esse juramento firmaverunt. Modò dato quòd natura, vel imaginatio haberet vim aperiendi carnem; facere tamen clavos de nervis sive de carne sic duros, et tali formà dispositos, adjunctà arte quòcumque, facere nullatenus posset. Patel etiam hoc idem, si consideretur materia de quà tales clavi sunt facti; cùm materia pedum et manuum, et præcipuè in loco ubi fuerunt Stigmata impressa, sit tota nervosa, et durior quàm in aliis partibus corporis. Similiter de vulnere laterali, in tali formà et loco tali, præfatis de causis, fieri non potuit vi nature, nec imaginationis; nec virtute nature tanto tempore imputribile potuisset conservari, sicut fuit in ipso Patre, quia per biennium, etc. Vehemens imaginatio Passionis Jesu, si haberet Stigmata naturaliter imprimere, hoc præ omnibus in Beatà fuisset Marià Matre ipsius Domini Redemptoris, et in ejus corpore, quæ præ cunctis Christum amavit, et de ejus Passione condoluit. » Ex quibus apparet hanc impressionem miraculosam esse. Quia tamen in impressione invisibili imaginatio aliquid valere potest, et in visibili fraus tum humana, tum diabolica intervenire potest, cantè in hac re procedendum: omnes circumstantiæ bene considerandæ, virtutes heroicæ, vel alia miracula insigniter attendenda, et judicium Sedis Apostolicæ requirendum et expectandum erit.

SANGUINEUS SUDOR EXTATICORUM.

SCHOL. II. Quòdsi subinde in Extaticis sudor sanguineus, aut sanguineæ lacrymæ a corpore et oculis emanare deprehendantur, ea in causis Canonizationis inter miracula non admittuntur, uti notat Benedictus XIV, l. 4, p. 1, c. 26, quia etiam sudor sanguineus Christi D. in horto naturalis fuit, ex maximo mœnore ortus, uti demonstrat D. Calmet, in *diss. de sudor. sang.*, ubi varia exempla sudoris sanguinei et sanguinearum lacrymarum citra ullum miraculum perfluentium assert, ac a phys. cis et anatomicis rationibus confirmat.

§ 612.

SIGNA EXTASIS DIVINÆ.

PRIMO : SUSPENSIO SENSIBUS ANIMA CONTEMPLATUR DIVINA.

Denique signa *Extasis divinæ* nunc afferenda sunt, quæ,

præter illa quæ pro discernendis visionibus et Prophetiis in antecedentibus allata fuerunt, sunt sequentia.

Primò. In Extasi divinâ, suspensio sensibus externis, non debet suspensio sequi mentis et cordis, sed hæc potentia interim in actibus strictæ contemplationis, cum Deo unientis, exerceri debent: hæc enim contemplatio debet esse causa suspensionis sensuum; aliàs tantum erit deliquium, ex solâ virium debilitate ortum: uti patet ex definitione Extasis divinæ ex S. Augustino depromptæ, § 606. Et S. Theresia, in *Cast. mans.*, 6, c. 4, monet de Raptu divino: « Non is est, ut quando deliquium ingruit, aut paroxismus, nihil interius exteriusque intelligentiæ relinquens: sed quantum capio de casu isto, nunquam anima tam vigil existit ad res divinas, nec tam eximia luce fruens et cognitione divinæ Majestatis. »

QUANDONAM REVELATA IN EXTASI POSTEA NARRARE POSSIT.

SCHOLIUM. Ex hoc sequitur extaticos supernaturaliter raptos eorum quæ in Extasi contigerunt memoriam habere, § 592. Sed ne hic aliqua æquivocatio contingat, notat S. Theresia, l. c.: Si per visionem imaginariam Deus aliqua extatico revelat, ea memoriæ impressa remanent, et postea ab eo narrari possunt: si verò ea revelet per visionem purè intellectualem, ea quidem remanent in mente impressa, ut in oblivionem non cadant; at ea extaticus ad se rediens enarrare nescit, sed solùm confusè eorum recordatur; ut si quis intimum Regis cubiculum, vasis, tabulis, status, aliisque pretiosissimis mirâ arte dispositis ornamentis referunt ingressus fuerit, eaque omnia simul in oculos incurrant, fieri non potest, ut de singulis postmodum in tantâ rerum copiâ recordetur, nisi fortè Deus extatico facultatem ea ad utilitatem aliorum referendi concedat, unde S. Paulus ipse ait, se in Raptu suo vidisse, quæ non licet homini loqui. Vide, § 403, schol. 2.

§ 613.

SECUNDO : EXTASIS DIVINA DECENS EST, ET VERBA CÆLESTIA PROFERT.

Secundò. Extasis divina fit cum maximâ ordinatione totius

hominis interni et externi, § 599. Et Extaticus in Extasi non loquitur, nisi cœlestia, quæ adstantes ad Dei amorem invitant. Cùm enim Extasis divina a magnitudine admirationis et amoris divini oriatur, non nisi in divina lingua se resolvere sinit. Unde, *Jer. xxiii, 28*, dicitur : *Propheta... qui habet sermonem meum, loquatur sermonem meum verè.*

EXTATICI SUBINDE LOQUUNTUR.

SCHOLIUM. Negari non potest quòd in Extasin divinam rapli aliquando loquantur, sicuti etiam dormientes subinde loquuntur. P. Ceparius, Confessarius S. Magdalene de Pazzi, vitam S. Aloysii a se conscriptam ei cum parte digiti ejusdem dedit; cùmque Sancta Reliquia particulas sororibus divideret, repente in Extasin divinam rapta, per intervalla, mirabilia verba protulit, quæ supremum gloriæ gradum S. Aloysio in cœlo concessum amplissimè patefecerunt. Octodecim testes factum retulerunt ex Monialibus presentibus. Nonnullæ ex iis verba scripserunt, quæ a S. Magdalena prolata fuerant, exhibitoque ipsi folio in quo notata erant, multùm illacrymans, quòd occulta Dei dona vulgare cogere, jussu Archiepiscopi Florentini, qui ideo in cubiculum egrotantis venerat, cum juramento confessa est, omnia in folio descripta vera esse, prout in eo narrabantur, prout in process. Canoniz. S. Magd. et S. Aloys. habetur. Illud hic notandum, ut verba observentur quæ ab extaticis profertur, unà cum omnibus circumstantiis, ut ostendit Pignatellus, t. 8, c. 231.

§ 614.

TERTIO : EXTASIS DIVINA EST ARDENTER AFFECTIVA.

Tertio. Non sufficit ut in Extasi divina *actus interni* sint intellectuales, sed requiritur ut sint *ardenter affectuosi*, ut satis certò de Extasi divinà constet. Aliàs enim magis erit Extasis philosophica quàm mystica. Unde, *Jerem. xxiii, 20*, dicitur : *Nonne verba mea quasi ignis, dicit Dominus, et quasi malleus conterens petras.* Et S. Salesius, l. 7 de *Amor. Dei*, c. 6, ait : « Si Extasis sit pulchrior quàm melior, lumi-

nosior quàm calidior, magis speculativa quàm affectiva, admodum est dubia.. Verendum est ne aliquid subsit periculi, ne Extasis ista falsa sit, neve eam hominem habentem inflet potius quàm edificet. » Agnoscit quidem S. Presul in Extasi posse aliquid verè a Deo revelari etiam non habenti charitatem; sed hoc rarum est, et per imperfectam revelationem, cujus expositio alicui Sancto reservatur, ut Danieli in somniis Nabuchodonosoris. Nec obstat quòd Extasis divina tam intellectualis quàm affectiva esse possit : quia hæc distinctio solum secundùm excessum unius vel alterius attenditur, licèt in eà et illuminatio et ardor adesse debeat, § 608, schol. 1; eò tamen certior erit quò magis affectiva fuerit.

UNDE A CHARITATE DIVINA ORIRI DEBEAT.

SCHOLIUM. Meritò proinde in causis Canonizationis non admittuntur Extases ut divinæ, nisi probetur eas a redundantia divine charitatis provenisse. Tunc verò meritò assumuntur ut confirmativæ heroicæ charitatis, et orationis sine vitio circuli : quia non proceditur tanquam ab unica probatione heroicæ charitatis, sed tanquam ab adminiculo comprobante heroicam charitatem, prius jam probatam. Quando verò loeutio ut visio divina in Extasi fit ad correctionem aut correptionem tepidi vel peccatoris, clarum est quòd charitatem non supponat, aliunde verò ab effectibus probari potest divinam esse, si contritio aut fervor singularis subsequatur, aut comminatio impleatur, uti ex historicis sacris et ecclesiasticis, maxime Dialogis S. Gregorii apparet.

§ 615.

QUARTO : EXTASIS DIVINA PLERUMQUE IN SANCTIS EXERCITIIS CONTINGIT.

Quarto. Extatici plerumque *in oratione positi*, vel *inter audiendum Sacrum*, vel post sumptam *SS. Eucharistiam*, aut sermones de Deo vel celestis gloriæ auditos, in Extasin rapiuntur. Delrio, l. 2, q. 23, narrat quendam Dei servam Burgis in Castellà, an. 1585, sæpe in Raptum elevatam fuisse, cùm

SS. Eucharistiam receperat, et ad se reversam, erubescens plenam et pudoris, consuevisse se celerim in conclave recipere. Scacchus quoque, de *Not. Sanct.*, similia de S. Catharina Senensi refert.

§ 616.

QUINTO : EXTASIS DIVINA SÆPE BREVIS EST.

Quinto. Divini raptus non sunt prolixi, sed sæpe breves, juxta ea quæ habentur apud Card. Bonam, de *Discr. spir.*, c. 14, et apud Thomam a Jesu, *Oper. t. 2. disp. 3, c. 8.*

§ 617.

SEXTO : EXTASIS DIVINA VITAM SANCTAM POST SE TRAHIT.

Sexto. Extasis divina securè erit, si illi effectus vitæ perfectæ correspondeant; nam a *fructibus eorum cognoscetis eos.* Et hanc notam præcipuè assignat S. Salesius, de *Amor. Dei*, c. 7: « Quando igitur in oculos incurrit quispiam, qui in oratione habet Raptus, per quos egreditur extra se, et ascendit supra seipsum in Deo, et nihilominus non habet vitam sublimem, et Deo fixam, per abnegationem mundanarum concupiscentiarum et mortificationem propriarum voluntatum, et inclinationum naturalium cum suavitate quædam interiori, cum simplicitate et humilitate cordis, præcipuè autem cum continuâ charitate: crede mihi, Theolime, ejus Raptus sunt admodum suspecti et periculosi. Sunt ipsi Raptus propriè ad inducendos homines in admirationem, non autem ad sanctitatem... In summâ, est vera nota, quòd hujusmodi Raptus et Extases non sint, nisi occupationes mentis humanæ, et deceptiones spiritûs maligni. » Et S. Theresia, in *Vit.*, c. 20, effectus Extasis divinæ tres præcipuos assignat, scilicet cognitionem magnitudinis Dei, profundam humilitatem, et sui

ipsius cognitionem, et contemptum rerum terrenarum. Et, in *Cast. mans.*, 6, c. 14, concludit: « Nullum autem certius indicium Extasis veræ ac supernaturalis est, quàm si mores ejus qui rapitur cum hoc divino munere consentiant, ut supra diximus: si nimirum mundum contemnit, si ejus pompas et vanitates detestatur, si efficac Deo serviendi propositum habet, si se indignum eâ gratiâ reputat, si majorem in dies progressum facit, si ex intimâ cum Deo unione crescit in eo humilitatis abnegatio, odium sui et amor Dei. »

ADHORTATIO AD EXTASIS AMORIS.

COROLLARIUM. Quanquam igitur Extases et Raptus non desiderandi sint, minimè tamen nec in nobis, nec in aliis contemnendi sunt, quia celerrimè animam a terrenis elevant, et Deo arctissimè conjungunt: imò, uti notat Richardus Victorin., l. 5, de *Cont.*, c. 5: « Quamdiu hujusmodi excessus in nobis minimè sentimus, quid aliud quàm... de nobis sentire debemus, nisi quia minus diligimus. Si enim, quisquis es, plenè, perfectèque diligeres, fortè dilectionis tue nimietas, astuantisque desiderii anxietas in ejusmodi te raperet excessus... Item sanè si divinâ dilectione plenè dignus existitisses, si tantâ dignatione te idoneum exhiberes, fortè tantâ luminis sui claritate intelligentiæ tue oculos irradiaret, tantâ intimæ suæ dulcedinis suavitate cordis tui desiderium inebriaret, quâ teipsum supra temetipsum raperet, et per mentis excessum in superna elevarer. » Universum verò desideranda et totis gratiâ viribus Extasis amoris procuranda est, quæ si adsit, ad omnem perfectionem sufficit, licet aliæ visibiles Extases et Raptus desint; illa quippe et perfecta impletio primi et maximi præcepti de dilectione Dei super omnia, in quâ substantialiter omnis perfectio Sanctorum in viâ et patriâ consistit: quod mandatum omnes obligat, et si perfectè adimpleatur, mortuus quisque erit terrenis, et vivus in Deo. Ut enim S. Salesius, l. 7 de *Amor. Dei*, notat: « Complures Sancti gloriosè vivunt in celo, qui nunquam rapti fuerunt, nec Extases, nec Raptus contemplationis senserunt: nam quàm multos Martyres, quàm illustres Sanctos et Sanctas legimus in historiis, qui in suis orationibus aliud non habuerunt privilegium, quàm devotionis et fervoris! At nunquam Sanctus existit quispiam, qui non habuerit Extases et Raptus vitæ et operationis, superando seipsum, et suas inclinationes naturales. » Et juxta illud: *Virgo ego, etc.*, prælicè exponit quomodo

hæc Extasis et Raptus vite et operationis fiant in Christo Jesu, moriendo rebus cæteris, et ad novam Jesu vitam resurgendo. Et, c. 8, ad eamdem praxin excitat verbis Apostoli, II *Cov.* v: *Choritas enim Christi urget nos, æstimates hoc, quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt, et pro omnibus mortuus est Christus, ut et qui vivunt, jam non sibi vivant, sed et qui pro ipsis mortuus est et resurrexit.* Ubi subdit S. Præsul: « Jesus totus meus est, et ego illius vivam, et moriar super pectus ejus: me neque mors, nec vita unquam separabit ab illo. » Ac demum: « Atqui hoc modo fit sancta Extasis veri amoris, quando non amplius vivimus secundum rationes et propensiones humanas, sed secundum nobiliores, et super illas longo intervallo exaltatas, secundum inspirationes et instinctus divini animarum nostrarum Salvatoris. »

§ 618.

ARCANÆ CIRCA EXTASES ET RAPTUS.

I. In extaticis rarò adhibendæ sunt probationes violentæ, uti ligamine pedum, manuum torsione, punctione usque ad sanguinem, et perstrictione pupillæ oculi ex flammulâ candelæ; miseri enim patientes nimium vexati manent. Si suspicio sit vel esse fictiones, vel mera deliquia personarum spiritalium, satius erit illa contemnere, nullâ talium rerum habitâ ratione.

II. Non repugnat quidem, physicè loquendo, ut aliquis in Extasi moriatur; quia ex aliquâ meatuum obstructione symptoma sequi potest, quòd vitam adimat: moraliter tamen loquendo, hoc vi Extasis, nisi Deus ob alias rationes velit, est impossibile, nec enim Dei dona sunt congrua media, ut per ea fines adeo infelices inducantur.

III. Quando ligamine torquentur extatici, subinde ad se redeunt, cùm natura ita provida sit, ut spiritus vitales mandet parti debiliori, ut illi subveniat; cumque pars ligata adeo vexetur, spiritus vitales in cerebro vel corde collecti citatim prosiliunt, in auxilium partis exterioris oppressæ, sicque in

se ipsos revertuntur extatici: quanquam hoc sæpe non prosit, eò quòd Raptus sit valde supernaturalis.

IV. Neque Christus Dominus, neque Beatissima Virgo Maria in Evangeliiis Raptus vel Extases habuisse leguntur, neque hujusmodi rebus opus habebant.

V. Si Raptus et Extases oriuntur a principijs infusis, ubi parte inferiori sensibus privatâ, pars superior intellectus et voluntatis Deo unita orationi vacat, valde conferunt ad vitam in melius promovendam: si verò in solâ parte inferiori sistunt, sine usu sensuum et oratione, uti non rarò fit, computandi veniunt in temporis jacturam.

VI. Dantur etiam deliquia extatica, seu Extases deliquia similes, quæ a principio inferiori oriuntur, quales plerumque contingunt in personis orationi deditis, maxime in feminis infirmi capitis, modici cordis, ac debilis complexionis. Cujus ratio est quòd cum quâvis internâ operatione vehementi et suavi habitâ, subito privantur usu sensuum externorum, et simul oratione, quæ utpote dependens a principio acquisito per sensus externos, his deficientibus etiam deficit. Requiritur a talibus in se reversis, an remaneat in ipsis aliqua remniscentia in memoriâ intellectivâ rerum quæ egerint aut passi sint, et fatebuntur nihil recordari: quod sæcùs eventit his, quorum Extases ab infuso principio dependent: recordantur enim favorum, quibus in Extasi a Deo sunt donati.

VII. Illos qui rapiuntur identidem, in se reversi aliquantulum quamprimum desuntuntur sensibus, paucula edicunt, et iterum rapiuntur, et quin possint edere, bibere, aut dormire, per plures dies continuò subsistunt, consultissimum est in aliquo cubiculo collocare, illis assistere, atque utut liceat delicatè tractare jusculisque reficere, donec plenè ad se revertantur; at si signa Extasis divine adsint, nec medicos, nec medicinas, nec rumores plausibiles, nec concursus hominum, nec strepitus admittere. Deus, quem ad hoc extremum redegit, ab ipso redimet, cùm non satis constet illum hoc

mortis genere obiisse : quod si hac viâ e vitâ excederet, felix ille; siquidem extinctus foret vi amoris divini, cujus excessus talium effectuum causa foret.

VIII. Personis, quæ frequenter afficiuntur deliquis extacticis, quæque sensuum usu identidem vi internâ orationis mentalis privantur, cibus et somnus solito præscribatur, plusque orationis vocalis quàm mentalis. Solent tamen ejusmodi persone suæ voluntati esse addictissimæ, et rarò adducuntur ut obediunt et suo modo vivendi reanuntiant.

IX. Via revelationum et raptuum divinorum bona quidem est, sed satis periculosa : similis est funambulorum gressui per funes, qui etsi non labantur neque fracturam pedis manusve sustineant, expositi tamen sunt casui et perditioni. Cùm, econtra, qui sub humilitate per viam regiam obedientiæ incedit, patienter adversa perfert, et exercitio virtutum studet, solidè sanctus evadat, neque similes rûnas timeat. Quia viâ prior, viâ bona, sed periculosa; posterior, secunda et fructuosa est.

CAPUT V.

DE BONO REGIMINE RELIGIOSO.

§ 619.

REGIMEN RELIGIOSUM QUID.

Cùm Theologia mystica practica de vitâ Christianâ perfectâ agat, jure merito in specimen status Religiosus proponitur, cujus est, illos peculiari studio huic perfectioni incumbere, qui se totos in illo in holocaustum divinæ Majestati consecrant, et illis Christi D. Evangelicis consilii inherent, *Matth. xix, 21 : Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes... et veni, et sequere me.* Quia autem juxta S. Thomam, 2, 2, q. 186, a. 5: « Status Religiosis est quadam disciplina, vel exercitium, tendendi in perfectionem. Quicumque autem instruuntur, vel exercitantur, ut perveniant ad aliquem finem, oportet directionem alicujus sequantur, secundum cujus arbitrium instruuntur, vel exercitentur, ut perveniant ad aliquem finem quasi discipuli sub Magistro. Et ideo oportet quòd Religiosis in his quæ pertinent ad Religiosam vitam alicujus instructioni et imperio subdantur. » Hinc cùm in tomo primo de vitâ spirituali pro Religiosis subditis sufficienter actum sit, in præsentî tomo de Magisterio, seu Regimine Religioso, et quomodo Prælati suos Religiosos subditos sanctè et bene regere et instruere debeat, quæque ad hoc in eo qualitates et virtutes requirantur, tractandum erit. Quapropter *Regimen religiosum* est practica quadam prudentia, quæ bonâ cum pro-